

DÜSEVNI LISZT

Mêszecsne verszke novine.

**Reditelj: prëkmurszke evang. sinyorije reditelj
odávnik: FLISZAR JÁNOS, Murska Sobota.**

**Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.
Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni liszt“ Puconci.**

**Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.**

**Naprejlacsilo
gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.**

Nôva orientácia.

(Nadaljávanye).

Piszao: Sostaréc Franc ev, dühovnik v Subotici.

Csisztomi poglédi ednoga deteta niscse nemre prötisztáti. Eden lübléni szmê z angelszkoga detecsega lica nasz do szrcá obeszelí. Nezgrúntano veliki kincs je dête. Záto naj vszaki roditel pázi na szvojo deco, naj je ne pokvari z-bo'znov példov i hűdim, grêhšnim gucsom. Doszta lüdi szí nevê premiszliti, kakso neszrecso nyim szprávlajo za 'zitek, gda grdi, odűren gucs jeszte pri hrámi, gda je domá krics, lárma, pszűvanye. Roditelje sze nigdár neszmijo sztarati pred decov i tő'ziti sze na 'zmetino 'zitka, ár sztém v-deco notriycipijo bojarnoszt, sztráh od 'zitka i zrűsijo energiyo deci. Kaksestêcs 'zmetine bi bilé i csi bi sze deca sztrasili, bojali, roditelje vszigdár morejo batrivati, tröstati deco, ka z Bogá pomocsjov vsze dobro gráta. Trnok je dobro, csi sze domá doszta gucsi od Gosspodna Jezusa. Deca radi csűjejo Krisztusovo példo. Takso batrivnoszt, tak viziki moral, tak szvéto lűbéznoszt niscse nezasztôpa, kak nas drági Goszpon Jezus.

Globoko sze more notri vcepiti v düso nase decé radoszt za delom. Na ednoj vöri je goriszpiszao: Vszaka minuta rane noszi, szlednya minuta te vmorí. Záto naj znájo 'zê nasa deca, ka moremo vöznűcati vszakse megnenye. Eden rimszki caszar je na szmrtnoj poszteli dao vö zapoved szvojoj vojszki i domovini: delajmo!

'Zitek je tak, ka te batrivne, delavne, bogábojêcse korunűje; te szlabe szkuzami osziple, tém za 'zitek ne zrêlim dá komédiáske sapke. Nasi lűdjé na veke morejo pred szebom dr'zati: vszaki dên mocsnêsi, bôgsi, bole vörni moremo grátati i prevecs sze vu Bôgi vűpati. Na mále pálmé sze te'zine vé'zejo, naj do bole rászle. Rávnotak vsze teskôcse, 'zmetine 'zitka szo szamo záto, naj nam povéksajo môcs, naj odprêjo nôve vretine bogábojarnoszti vu nasem szrdci, z-ednov recsjov, naj grátamo bláj'zeni, naj obládamo szvét. Nasi lűdjé naj na tő cilajo, kamastêcs je vr'ze 'zitek, ka do prvi na szvojem meszti i nájbole lűbeznivi. To ne odviszi od nász, csi bodemo szíromácke, ali bogátci, ali gdéstêcs mo, ka stêcs bodemo, paziti moremo, naj nemo na szramoto Goszpodnomi Jezusi i nasoj veri, naj niscse nede meo zroka sze 'zaloszti za nase hűdobe, grehšnoszti volo.

Eden môder cslovek je pravo, ka po nyegovom mislênyi je pri szmrti náj'zmetnêse preneszti tiszta dobra dela, stera bi mogli vcsiniti i szmo zaműdili, ár nasz ona pregányajo; tiszte milosztiyne dobre recsi, sterimi bi meli drűge lűdí tröstati, batrivati, obeszeliti, pa szmo zanemáрили, ár sze tiszte recsi pred düsov mérajocsega csloveka jôcsejo, kak szírotinszka deca.

Trnok je potrêbno, naj sze edna velka lűbéznoszt za Krisztusa szklica vszaksoj hí'zi. Nê sze trbê bojati od goszpodna Jezusa, On je záto mrô za nász, naj

nede trbelo szôditi nasz brezi miloscse!

Eden veliki cslovek szi je dao na grob gori szpizati: „Ave crux spes unica. Stat crux, dum volvitur orbis.“ Tô je po nasem jeziki: Pozdravljen bojdí krí'z, jedini trôst! Sztojí krí'z, dokecs sze szvét obrácsa. Sztém je steo dokázati, ka Krisztusovo díko scsé escse pò szmrti szvojoj rászúrjávati.

Rávnotelko kosta, csi mo lûbili Goszpodna Bogá, csi mo posteni, liki csi bi bili neposteni, brezbo'zni. Szamo ka brezbo'znoszt szmrt, grozote noszi szebov. Céli nas cât je kak edna grozna sôla, ka brezi Bogá nêga méra, szrecse, bláj'zensztva. Csi vszi môdri i vsze znánoszt nôcs idén bodo delali, naj pomorejo szvéti, vsze je zobsztom. Ár vöcsen zákon je: brez bo'ze miloscse nega méra, bláj'zensztva. I nigdár je nê bilo pokolênya, stero bi sze tak dalecs odsztranilo od Bogá, kak nase tú'zno, kmicsno pokolênye. Sto szam szebé lûbi; more i Bogá lûbiti. Skoda je nájvéksa, csi cslovik vrêmen zgûbi brezi haszka. Csi je kvár z pêneznoga gledisca zgûbleno vrêmen, kelko je véksi kvár za dûso, csi dnévi, mészecke, lêta tá minéjo, brezi toga ka bi Bôgi szlû'zili.

Z minut posztánejo vöre, z-dnévov lêta i z-lêt sztojí 'ziték. Zátó neszмимо

zgûbiti ni edne vöre, ka nebi szlû'zili Bôgi. Vszaki cslovik pa vszigidár lehko Bôgi szlû'zi, naj szamo scsé, ár je Bôg vszepovszédik i vecsen. Bláj'zeni je on, sto sze odlôcsi, ka de za Krisztusa 'zivo, ka bode vszigidár cilao, naj Krisztusi radoszt szprávi, da bode vrêden nyegove miloscse, ár je tak doszta trnya szprávlao za Jezusa, z-szvojimi hûdimi delami. Céli szvét je bo'zi, dônok sze szvéti, 'zitki szamo tiszti znájo veszeliti, ki po példi Jezusa Bôgi szlû'zijo, drûgi szo szamo robszlugi na szvéti.

Doszta lûdi sze dúgo vrêmen pripráva, naj de znalo na csaszek delati. Doszta lûdi zmérom odlása k Bôgi sze povrnôti, dokecs szmrt nepríde i té je 'zé vsze zakesznyeno.

Prilike nasi vrêmenov szo kak bo'za opominanya: povrnte sze k Bôgi i bodete szreçsni, blagoszlovleni. Ali csi sze ne povrnête Bôgi, bo'zi bics vaz zrûsi kak eden grozen szôd. Zôbsztom nema cêne psenica, zôbsztom sze lûcsa jezero i jezero vrêcs káve v morje, itak jeszte milio i milio szirmákov lacsni, bôszí, oszlableni. Zôbsztom posztáne céli szvét kak edna velka kaszárna, zôbsztom szo temlice i tesko strofanye, lûdsztvo sze ne zmiri, zburkane dûse sze ne vtísajo.

Mladézni nevarnoszti.

FLISZÁR JÁNOS.

Zvôn eti napré prineseni jeszte escse edna jáko velika pogûbel i nevarnoszt, stera mladézen pribli'zúje i kakti v-zvézi jeszte z-prvêsimi, tá je: *lehkosko zaprávlanye vrêdnosztí i dugâ rejenye*. Kártanye i pijancsivanye z-szebov prineszêjo i napré pomágajo tô nevarnoszt, stera je 'ze nê szamo ednoga mladénca napréidênye zasztávila i britkoga vcsinila nyegov 'ziték.

Pênezi, csi nyim cslovek neszpádne vu robsztvo, nê szamo na 'zitka gori dr'zánye, nego na morálno 'zivlênye szo skér vu csloveka rôki. Pênezi szo *postenyè i neodvísenoszt*, — právi prav prilicsna rêcs. Táksa skér, z sterov szvoj dühovno i morálno popolnoszt pomágamo napré i drûgim túdi lehko na pomôcs jesztemo. Dugôv rejenye je pa nepostenosztí glavna vretina.

Keliko imeniti i bogati lûdi, — ár szo nepremisleno trosili i po gavalérszkom 'ziveli, szo sze v dugé vtonili i doj z postene pôti zavdarili vu tatije, csalársztva, grêh i potom vu vôzo szpadnoli i od lûdi zavrzeni grátali.

Drízi sze zátó vszigidár ni'ze szpízani regul, stere bi lehko za pênev deszétero zapôved imenüvali:

1) „Boj szkrben i pascslívi, ár — kak Szvéto písztmo právi: szúkesína príde na nemárnoga csloveka, liki razbojnik, ali pascslívoga i delavnoga obogatijo nyegove roké“

2) Tak dalecs sze odêvli, kak dalecs ti odêvka szégne.

3) Tak primêrno raynaj vödávanya k-dohodkam, naj ovo k etomi vszigidár mênse bode.

4) Nepotrosi napré, stero szi escse nê vzéo notri.

Goszpon Krisztus je vtisao morje; vi-
hér sze presztraso pred Nyegovov zmož-
nosztjov. Szam Goszpon Krisztus more
szvétí mér i blagoszlov bidti.

Záto, familije, nazàj k-Goszpon Krisz-
tusi! Deca, zacsnite lùbiti Krisztusa! Tr-
'zec, naj te vodi dűh Krisztusa! Szvét, daj
sze vu roké Krisztusa! Sztarèsi lűdjé szo
doszta zaműdili szlű'ziti Jezusi! Ka szmo
mì sztarèsi pregrèhsili, neszmiyo tisztoga
greha ponòviti nasa deca. Krisztusa dűh
naj bode globoko vceplen vu szrce nase
decè. Nej szamo nasa deca naj szlű'zijo
Kriztusi, nego naj bode apostolje, naj kak
nájvecs lűdi prineszèjo nazàj Krisztusi. Naj
bodejo gotovi na doszta vecs dela, nego
de nyim potrebno.

Vszaki cslovik je za szébe i szvoje
bl'znye odgovoren. Mì vszi szmo odgo-
vorni, ka zdà telko mr'znye, groznoszti,
nevol, neszrecs jeszte. Vsi mi moremo
delati na tom, naj bode vecs bláj'zensztva,
veszeljá, bogábojznoszti na etom szvétí.
Csi nasz je nê szram od Bogá vsze bla-
goszlov zéti, naj nasz nede szram z ver-
noszti, z zahválnoszti Bôgi szlű'ziti i siriti
nyegov szvétí zákon med nasov decov,
pri nasoj hí'zi, sôli i vszepovszèdik. Tvoj
'zítek naj szvedocsi, ka szí veren Bôgi!

Premislávanya jeszenszka.

Pribli'záva sze zima. Csloveka zebé 'zè tá
miszel, ka vrêmen megleno, vla'zno, mrzlo gráta;
dúge bodo nocsi z-velkov kmicov i krátki po-
sztanèjo dnévi brezi szunca. Keliko bode szíro-
masni hí'z v nasem kràji, ka decsica nede meli
toploga gvanteca, nê dobri cipel; i hí'ze osztá-
nèjo hladne, mrzle, ár nega drv. I kelko mész
bode, ka decsica mála nedobíjo ni krúha, ár
ga nede.

Grozno je tò, ka szo na etoj tú'znoj zemli
dűse tak meglene, szrdcá tak kmicsna, ka ne-
szpoznajo lűbéznoszti. Nêga tak velke kmics-
noszti, kak dűsevna kmicsnoszt, i nikaj nász tak
trnok ne zebé, kak brezlűbéznoszt, kak lűdjé
brezi dobre dűse. Zakà szvét parovné za bo-
gásztvom, zakaj nagomiláva szvetszke kincse,
dönok more vsze táosztaviti, gda pride zimski
vihér szmrti! Jeszenszki vetrovje 'zalosztno glà-
szijo tú'zen sors cslovecsi i pítajo: jeli szpoznas
tvoj sors ti gizdávì cslovek v-tom zútom povêh-
nyenom lisztj? Pròti szmrti màmò drágo pomocs
pri Goszpon Jezus Krisztusi. On je za nasz dű-
so vecsno szprotolétje i vecsna vűpaznoszt. On
veli tak lűbeznivo: Vsi szte szí brátja, pomá-
gajte eden drűgoga, dajte eden drűgomi krűh,
oblècs i te nájiepsi dár, ka ga noszi nasa zemla,
dajte eden drűgomi lűbéznoszt!

Velike szo nevòle tűdi prinasz v-dűsevnom
poglèdi. Nasi lűdjé sze doszta boj jo od bodocs-

5.) Za gotove pèneze kűpűj, ali pa ni-
kak nê.

6.) Nekűpi precimbni visesnyi dugovány,
dokecs szí szí ti potrèbni nê szpravo.

7.) Nekűpűj visesnyega blága záto, ka je fál.

8.) Postűj krajcar, ár de z-krajcara rànski.

9.) V-obilnoszti tá dèvaj, da bos meo v
szűkesini.

10.) Ráj z-práznim 'zalòdcom le'zi doli,
kak z-dugom oklajeni sztani gori.

Odűri, mányi szvetszki szinòv ono mányo
mòdroszt, stera szamo onoga dr'zi za gavallira,
ki sze kárta, tori pèneze, lumple, „decsko je vu
csárdi“, nájbole zná plészati, z-nájnovèse modíe
gvantom sze prestimáva i visziko noszi glavò,
kak prázna vlát. Tò je vsze malo vrèdna díka!
Krsztsanszki mladènci, devojke, od eti doszta
visise pozvanye májo. — Krsztsanszke mladèzni
pozvanye je: od dnéva, do dnéva sze za popol-

nèsega vòosznòviti, na Bo'zi kèp sztvorjeni szvoj
obráz nê orű'ziti; szrdcá i dűse nedű'znoszt z-
plemenitim csinènyem i gucsom obarvati i kak
Bo'ze dète vu vszem *Zvelicsítela* pèldo naszle-
dűvati. — *Mladèzen krsztsanszka!* Vu tebi je
veliki tròst i vűpanye polo'zeno: krsztsanszka
szvéta mati cèrkev, domovina, roditelje vu tebi
májo polo'zeno szvoje vűpanye. Tí sztòpis ed-
nòk na nyih mesz'ò i rávno záto nyihove ocsi
z-sztarajòcsov miszeljov szprevájajo tebé; oh ne
raztrgaj záto vu tebi polo'zenoga tròsta i vűpa-
nya zlátì nítì, kakti vu dobre decé, szinòv i cséri
polo'zene szladke radoszti o'zívavajòcsega tròsta.

Csi blá'zena scsés bidti: ogíbli sze, csuvaj
sze oni tebi nalecseni mrè'z i gyelin, stere te
vábijo, ár v nyih Satan sűta za tebom „bè'zi pred
grèhom, liki pred csemèrnov kacsov, k-szteroj csi
sze pribli'závas te na szmrt vjè!“

Csi blá'zena scsés bidti, — ti právim, — i
sto nebi steo blá'zeni bidti? sto nebi 'zelo sze-

noszti, radi sze szá-
gajo od taksi del hū-
dobe stera nigdár ne-
pride. Prvi je zákon,
steroga szi dobro mo-
remo zamerhati: sto
Bogá lūbi, tiszti sze
nigdár ne boji nikaj i
nikoga. Bojaznoszt je
kak edna velika 'zme-
tina, stera nász osz-
labi i vkūptere. Nez-
govorno doszta dāro-
dov 'zé prék vrēmenov
szvedocsi, ka Bōg
szkrb noszi na nász i
ka tiszti szo szrečni,
kí Bogá lūbijo i nye-
mi szlū'zijo. Tisztomi
csloveki nájvéksa di-
ka i csészt, kí sze
Bōgi pridružo i nye-
govo szvéto rokō nig-
dár neosztávi. Bláj'ze-
ni je tiszti, kí je za-
lūblen v 'zítek Gosz-
pon Krisztusa i sze
ne boji nikaj drūgoga,
szamo toga, ka bi sze
Krisztusi zamero. Tō
je sztálno, ka brezi

† Üllen Mária diakonisa.

Goszpodnoga Bogá i
Nyegovoga szvétoga
Sziná, Jezusa niscse
nemre napredívati v-
dūsi. Nasi drági lūdje
sze keliko mantrájo,
trgajo, ka bi naj deci
veliko herbijo szpra-
vili, ka naj bi szi lē-
pe híze szpovali i ve-
liki grünt szpravili. Ali
kelkokrát zanemárijō
dūso deteta, ali jo es-
cse pokvarijo. Vszaka
peszem szvetszka sze
na szmrtno peszem
obrné odnōk i vsze
bogásztvo sze vkūp-
poderé pred brūtivom.
Bōg nam scsé to naj-
bogse dati, záto nasz
tak vodi nyegova lū-
bēznoszt i mōdroszt,
ka nasz ete szvetszki
'zítek trnok dosztakrát
sztrēzni i vkani, ka
naj sze nyemi prevecs
nezavūpamo.

Goszpon Krisztus
je vszigidár tam i csi
szo velike nevole, té

bi prijétnoga, vedrnoga 'zítka ogvūsati? Tō je
cslovecsansztva medszebni cil, steroga doszég-
noti 'zelejōcs hiti.

Vsze fá, stere szem do etiga mao pred té-
be szpizsao, drága mladézen, szamo li blā'zen-
sztvá zádevi posztávijo pred ocsi tvoje, ali nē
one skéri i pōti, stere te od blā'zensztva oddali-
jo, ali pa tūdi, stere te k-nyemi pripelajo.

Stera pōt pela k-blā'zensztvi?

Na tō gledōcs z ednov prīgōdkov od-
govorim:

Bio je ednōk eden jáko bogat i z-précim-
bov, z-dikov okōli obvzēti král. Ali kak i pred-
nyim i tūdi zanyim vnōgi, je i on szkūszo, ka
ni bogásztvo, ni díka nevcsinijo escse csloveka
blā'zenoga. Pri ednoj priliki szo szi pred nyim
od ednoga pobo'znoga i mōdroga mō'za zgo-
várjali, steri je, kak szo pravili — jáko blā'zeni
i zadovolen. Král bi jáko rad vido toga rētkoga

csloveka i od nyega zvediti blā'zensztva i zado-
volnoszti szkrovnoszt.

Na pōt sze tak vzéo i gori je poizskao to-
ga szrečnoga csloveka. Po vecs dni hōda ga
je naisao na kráji ednoga grozno velikoga logá,
vu ednoj máloj hūtici.

„Szvėti ocsa, — obercsé sztároga remeta
(szamnika) král, govorécsi: gori szem te poizs-
kao, da mi povēs ono veliko szkrovnoszt, kak-
da má bidti cslovek z-isztinom blā'zen?“

Sztarec je gori sztano i proszo je kralá, naj
ga naszledūje. Po dúgi, szlokobászti potáj je na
bregá vrh pelao gori kralá, tam sztānovsa na
ednom pozdignyenom visisem sztrmci, je odnut
kázao nyemi edno ōzdałécs sze vidōcse orlovo
gnēzdo, erkōcsi: „Ka miszlis, goszpodne král, —
zaká szi je orel v-tak visziko meszto narēdo
szvoje gnezdō?“

„Zagvūsno záto, — odgovoí on, — naj sze
od nevarnoszti varje.“

escse szkuzé má zanász (Lazarove szesztre i Krisztusa plačs, szkuze). Jesz miszlim, doszta-krát more cslovek szpjoj vojznoti, gdé drůgi nemre pomocsti, szamo Goszpodin Bůg, ka naj szpoznamo; ka brezi Nyega szi nemremo pomocsti. Gda glád kloncka na dveraj, gda je prázna mosnya, gda je teski bete'znik pri hi'zi, té sze pascsi Goszpodnomici Jezusi. Ne jůcsi sze, ne to'zi sze, ne csákaj na cslovecsio miloscio, nego bē'zi vcsaszi Goszpodnomici Jezusi i Nyega proszi. Dokecs szo Peter i nyegovi pomagácii ribe lovili brezi Krisztusa pomoci, niedno szo nē zgrabili. Gda szo z-Krisztusovov pomocsjōv lovili ribe, teliko szo zgrabili, ka szo sze vláki trgali od rib. Gda je bilo pétjezér lůdi, vucsenicke szo nē znali, kak bi naj nahránili telikáj lůdsztva. Gda je Goszpon Jezus szvoj blagoszlov dao, vszaki je szit grátao, pa szo escse 12 kosárov drobtinya goripobrali! Vszakomi bete'zniki je pomagao, kí je k-Nyemi prisao. Doszta lůdi tak blodno miszli, ka je Nyegova nevola tak velika, ka niscse, niti G. Jezus nemre pomocsti. Vecskrát na probo dene naso vernoszt i vűpanye, kak pri Mariji i Marthi, gda je Lazar mrů, ali je dōnok pomagao i Tebi pomore, gda pride za tiszto vrēmen. Ti sze szamo vűpaj globoko vu Nyem.

Szvétoga pizma návuk ide tak dalecs, ka za toga volo moremo mrēti, ka naj szpoznamo, ka nasz niscse nemre odkůpiti, niscse nam nem-

re pomocsti, szamo Goszpodin Bůg i ka gda vsze zgűbimo na etom szvéti, szamo té lehko posztánemo szpjoj Krisztusovi.

V-nasem kráji teliko szpametni, mōdri lůdi jeszte. Hvála Bůgi, nē je escse zgűblena prinasz hvála i lűbėznoszt proti Bůgi. Vu teski prilikaj bojdite eden drůgomi dober brat, dobra szesztza! Szkázite eden drůgomi toplo i verno szrcé i vcsite eden drůgoga Szvétio pizmo! V-zimi jeszte doszta práznoga vrēmena, gda lűdjē csasz májo vkűp pridti; kak bi to prevecs lēpo bilo, csi bi szpametnēsi lűdjē té szvojo biblio naprē zēli. Eden bi gori csteo i tumacso, drůgi bi poszlűhsali. Lēpe peszmi bi tůdi lehko naprē prisle, na pēdo denem: Bojdi veren v tvojoj veri; ali pa Trdi grád je nas Bůg zmo'zni. Koga je szram szlűziti Bůgi i sto nescse szpoznati Goszpodna Krisztusa, tisztoza tůdi ne szpozna G. Krisztus na szodnom dnēvi.

Sto szi zná kaj premiszliti i sto má escse edno kaplico csisztocse vu szvojem szrci, tiszti naj szlű'zi do szmrti verno G. Krisztusi!

Evang. molitvárnice i brűtiva posvetűivanye v-Apači.

Vu obláčnom jesěnskom vrēmeni nov. 15-ga je nepozábleri i srdce genlivi ősvetek mēla naše sinyorije ta nájmłájša i nájmēnša filia. Tak da bi sam Goszpodin Bůg vő őteo pokazati k-svojemi málomi ősergi vernikov svojo milostiv-

„Prav szi odgůvoro, — odgovori remete. — Naszledűj ti tůdi toga orla: Narēdi szebi sztan viziko, *blűzi proti nēbi*, teda menyē bodes obcsűto zemlé nevarnoszti, trplēnya, vardēvanya, szkűsávanya i bole obcsűtis nebeszki mir i lepoto!“

„*Blűze k-nēbi!* — tō je, drági mladēnec, csloveka blűzensztva szkrovnoszt! . . .“

Ali z-drůgimi recsami: vu Bo'zoi bojznoszt vkorenyenoi verszkoi obcsűtnoszt i po plemenitom premislávanyi sze gori pozdignoti k-Ocsi nebeszkomi; vu zaloszt i radoszt, vu dēli i pocsinki, szebē na Bo'ze ravnanye zavűpati, kak tō Jezus vcsi: „tō je zemelszkoga blűzensztva glavna djátka.

Ta drůga pa: posteno delo.

Delo je právi blagoszlov cslovecsansztva. Blagoszlov je zátó, ár od 'zitka trē neszrecs: od vtraglivoszt, od grēha i szűkesine obarje;

ali blagoszlov je náimre zátó, ka odpré one vretine, z-steri na csloveka racsún plemeniti radoszt o'zívavajōcsa voda cűri. Sto zná Bogá moliti i delati, on vu rōki drűzi on klűcs, z-sterim — prvle, ali szledi szvoje dobre bodōcsnoszt i zadovolnoszt dveri odpré. Preteski je 'zitek i vszake sztopnye presztor, na sterom mámo posztánoti, po teskom boji i trplēnyi nam je li mogōcse podzajēti i obdrűzati i ro'zjē, stero nász na tō szpodobne vcsini: je posteno i vrēlo delo. Sto szi drůgo skér zeberē na doszēgnenya blűzensztva, on sze navēkse, csi mi bár vszigidár nevidimo, vkani. Ár csi bár stoj kaj doszēgne brezi dela na etoi zemli z-pripetjá szrecse, ali tō edno nedoszēgne: Ono szladko radoszt i zadovolnoszt, stera z-postenoga dela szhája i brezi stere je vszaka zvűnēsnya dobrōta, i szrecsa priszpodobna k-vodē mehēri, steri je odznōtra vōtel i nalehci szē pōcsi. Tak je tō notri vtláo mōder nas Sztvoritel i nyegove vekivecsne zákone presztaviti je nemogōcse.

Naj tvoje delo tebi na blűzensztvo, tim drůgim pa ná haszek szlű'zi: preberi szi pozváv-

no lübézen, zastavo je več tjédnov trpéce dežd-
ževno vrémen, tak da so verebratje z-daleka
okrogline lahko prihájali radúvat se z-timi radú-
vajóčimi; lahko so poslúhšali tak vu molitvár-
nici, kak zvóna nyé držáno božo slúžbo.

Pri ósvetki so nazóči bíli: Kováts Števan
sinyór, Godina Števan G. Petróvski i Lic. Go-
schenhoffer Henrik radgonski dúhovnik. Tam je
bio strúkovski glasbeni khor pod Bakó Károl
vúčitelja vodstvom, Murska Sobotška evang. cér-
kevna dalárda (35 kotrig) pod Ruža Ferenc
kántorvúčitelja vodstvom, apačko ogengasilsko i
glasbeno drúštvo, nadale z-krajine vesnic brez
rázložka verevadlúványa velika vnožina, z-rad-
gonske i sobotške fare veliki šereg vernikov.

Kak se je ósvetna vnožina proti nóve mol-
itvárnice hrámi na pót vzéla, smo jáko v-naslad-
nom dogodki tál meli. Apački gosp. plábánuš
gledéč na tó, ka so evangeličanci pri rim. kath.
zvonóv správlanyi túdi prinášali áldove, so zev-
sými zvonámi dáli zvoniti i tak smo se pri zvo-
nóv glása sprevájanyem približávali k-molitvár-
nici i po dokoncsanyi bože slúžbe túdi šli k-
nóvoga evang. brúťiva posvetšúvanyi. Apačkomi
gosp. plébánoši za tó versko trplivost i krstšán-
sko bratinsko lübéznost i z-etoga mesta za-
hválimo.

Obhod je pred osnovnov državnov šólov,
v-štere ednom razrédi so do etiga mao evange-
ličanci od hipa, do hipa božo čést držali, na

ništerno megnenye vrémena stano. Po sobotške
dalárde vpügglasnom popévanyi so gospon si-
nyór slobód vzéli od onoga mesta, gde so evan-
geličanje dovoljeno meli božo čést spunyávati.
Boži blagoslov so prosili na ona dobra srdcá,
štera so činiti dopústila. Tú raztorjeno evange-
lioma semen je pa obilen sád prineslo vu pos-
lúhšávcov srdcáj.

Pridóči k molitvárnici smo z-velkov nav-
dúsenostjóv konstatérali, ka je nê dávno kúple-
noga hrama eden tál na molitvárnico predelani,
te ov tál je pa v-árendo dáni. Molitvárnica je
za málo filijo zadosta prestranna, ali pri pos-
vetšúvanyi je bogme prevecs mála bila, tak da
se je z-vnožine li samo eden máli tál lúdi mog-
lo v-nyó spraviti, ti ovi so zvóna ostali. Molit-
várnice pohístvo je pred nami poznano. Oltár i
oltára kěp, spóvedna posóda so G. Slávečke
gmajne áldov; lěpa predganca i blisčár (pos-
vetčnyek) pa radgonske gmajne dobrovolnost
glási. Nega tak velikoga siromáka, ki bi od sé-
be sirmaškésega nê naišao i nyemi nikeliko po-
móči nebi mogao darúvati. Dobroga szrdcá da-
ritele naj G. Bóg oblóna!

Molitvárnice posvetšúvanya ópravico so g.
sinyór odpravili. Vu govorényi so se spómenili
z-toga, ka se vu hištóriji že dávno zgodjena du-
goványa ponávlajo. Po potrplivosti zrendelúva-
nyi v-1781. leti so preci tri nóve evang. cerkvi
zidane, v-našoj krajini: püconska, križevska i

nye szpametno, gledécsi na tó, k-kaksemi más
nágib i volo. Nájvecs je ji rávno zatoga volo
neszrecsni, ár szo szi nęprav zébrali zítka poz-
ványa. Na mladézen z-toga navékse záto szhá-
ja nevarnoszt, ka nyim ocsi nalehci zvodi zvón-
nésnye vidénye, kakti zvónésnyi liscs, lehkota,
za steroga volo na táksi presztor sztópijo, steri
je odzvóna poviden, obogatenya, díke, brez trú-
da zivlěnya i lescsécse prédnyosztí ponúja.

Jaj záto onomi, ki je na szvoje pozványe
nê zadoszta: „na nyé valón“, nema zadoszta
nágiba i vóle k-nyemi! Táksi povnozávajo oni
racsun, steri nigdár nedoszégnejo zelnoga cila,
nigdár sze ne obcsútijo za zadovolne i neszta-
noma sze brito tó'zijo. Za toga volo, k-csemi ne-
obcsútis sztálnoga nágiba, k-steromi nemas za-
doszta szposzoblenosztí, na tákse sze nepodaj,
ali nakoj szi sze ednók pôdao, ka szi szi zébráo
tisztoga sze dr'zi z-dúsov i telom! Neprebéraj
szi, nego sze bole dr'zi dela: Pascsi sze szvoje
pozványe, szvoje delo i du'znoszt kak nájbole
odpraviti i szpuniti, ár ti li tó dá gvúsno naprě-
idénye, zadovolnoszt i blájzeno radoszt. Nesz-

pametno je tak miszliti, i vervati, ka pozványa
szvekloszt i po nyé doszégnyena materiálna do-
bróta dá csloveki blájzenoszt. Oh nê, — tá nam
tó dá, kak mi nyé szpunimo! Bo'za szkrbnoszt
je tak vtálala notri szvéta réd i csloveka sors,
naj vszáko pozványe má szvoje bodélje i szvo-
je rő'ze; vszáko posteno delo má szvoje poste-
nyé i vrědnoszt; vszáko pozványe hasznovito
má bidti bli'znym i pôleg toga, kak blagosz-
lov szhája nazá na onoga glavó, ki nyé znása.
Nê tó, ka mámo, nego z-kaksimi ocsámi je glé-
damo, nasz vcsini blájzene; i od vu szvekloj
palacsi sze dr'zécsega cácvavnoga sztancsara bláj-
zeněsi zná bidti zúlnati rók, vu nyegovoj prős-
toj hűti sztojécsi szíromák, csi szvoj csaren krűh
vu Bógi z-zadovolnim szrdcom med zahválnoszt-
jov trosi tá.

Moli i delaj! — Tó je cslovecsega blájzen-
sztva pót. Teva dvá nebeszkiva angela te obar-
jeta z-edne sztráni vu mladoszti hipi nevarnoszt,
z-drúge sztráni te pa szprevájala bodeta i pri-
pelata te vu blájzeno mo'ztva i postúvano sza-
rosztí vrémen.

(Konec.)

hodoška. V etom leti smo tudi posvetšovali radgonsko ev. cerkev, zozidana je v-törem správljenimi zvonámi dolnja lendavska ev. cerkev i dnes eti to trétjo bo'zo hi'zo, apačko evang. molitvárnico dámo prék svojemi nebeskomi pozvány na Gospodnovo díko i verníkom nyénim na düševno zveličanye. Nedá se tajiti, ka težke hipe živémo, ali či si premislímo, ka pred 150-timi létmi, gda je vu vsákoj vési dosta tákši hiž bilô, gde so držina celo leto në vidili drobtino krúha i gda so mesto vezdášnye cifraste, svilne i žamatne moderne oblêke ženske samé zgrebno oblêko i gvantanye zgotávlale i v-tistoj, možki pa v-plateni lačaj hodili v-cérkev, — či so teda mogôči bili naši verníci v-ednom leti Božo hižo goripostaviti, tak z-Bogá pomočjôv i dnes-dén tudi mámo nika doprínesti, samo nepozábmo naše lêpe církevne pesmi: „Kí se vu višnyem Bôgi vûpa.“

Onoj velikoj vnožini, štera je vônê ostála, ár je molitvárnica premála bíla, so Godina Stevan G. Petrôvski dühovnik v-slovenskom, Lic. Goschenhoffer radgonski dühovnik pa v-nemškom jeziki držali božo slúžbo.

Od molitvárnice smo në daleč k-bodôčemi brútivi šli, gde so Godina Števan I. Možeša 28, 17. veršuša podlagi držali düšogenlivo posvetšenya predgo. Pred dühovne oči posluhšávcov so postavili, ka či je bár brútiv „grozno“ mesto premínyenosti, dönok je pa on në drúgo, kak boža hiža. Kak vu božoj hiži lepô vu méri sedíjo eden pôleg drúgoga ešče i tákši lüdje, kí se vu žitki med sehom protivíjo i svájújejo, tak eti na brútivi vu míri počívajo eden pôleg toga drúgoga oni, štere je vu žitki zemla, bogástvo, prédnyost, svetska stáva lôčila eden od toga ovoga. Nebés vráta je brútiv, ár je Kristuš zmrtví stano i návčo nas na tô znánye, ka gda se od šatora zemelskoga, od svojega tēla odhájjôča düša lôči, pred nyôv se nebeska vráta odpréjo.

Po genlívoj posvetšúvanya predgi so šolska deca lêpe k-prílíki pripravne verske pesmi deklamálivali: Vrečič Vilmoš IV. razréda gimnázie diák, Sinic Ilonka, Filó Irénka, Kúronya Mariška osnovne šóle deklice so po Flisár Jánoši na tô prilíko písane deklamácie z-pobožnov navdüšenostjov tak lepô deklamálivali, da so z-posluhšávcov oči radosti skuze zbúdili. Bôg naj blagoslovi té mále, trošta pune mladíke na radost svojim rodítelom i dopústi nyim gori

zrásti i bodejo vrêle kotrige naše svéte materé cérkvi!

Apačke filie radosti svétek je dokončani. On máli šereg je veliko delo začno. Víse svoje môči veliko delo je doprinesao na božo díko i na svoje düšno zveličanye. Zaistino so vrédni, da je podpéramo i pomágamo. Z-bár kakšté málim dárom nyim bojdi vsáki evangeličanski človék, kí szvojo vero lûbi, na pomôč, ár je pred Bôgom dobročinitel ober vsega prijéten.

Eto pôt so tej vrêli naši verebratje ešče brezi dühovnoga pastéra, prék-murski gmajn dühovnici je od hipa do hipa prigledávajo, glásijo nyim rêč Božo, obslúžávájôči nyim dühovno potrebcino i krepíjo je vu ti božični. Nájbliže dec. 8-ga predpoldnévom ob 10-toj vóri pá bode v-Apači, zdaj že v-lasnoj molitvárnici držána Boža slúžba, šteroga hipa se prínesejo tá evangeličanski kalendárje tudi, da si vsaka famílija naj má prilíko nyega kúpiti i dúge zimske večére se vu düši žnyim obveseljávati i vu jákosti potrdjávati.

K. S.

Obecsanye i isztinoszt.

Ednomi indasnyemi grcskomi tr'zci z blágom naklajeni hajovje nyegovi szo ednôk vu velki vihér prisli. Gda je vihér natelko beszno, ka sze je ze tak vidlo, da vsze veszne, té je na kolina szpadno tr'zec i z-priszegov obezsao, ka csi de mogôcsi szrecsno k-brôdi pridti, sztó gyüncév dá na áldov bôgecom.

Ali gda sze je vtíhsao vihér, tak je najsao, ka je lehkosko obezsanye vcsino; doszta je sztó gyüncév, pétdeszét tudi zadoszta bode. Szledi sze je nyemi tô tudi doszta vidlo i pri pét dvajszati je obsztao. Potom szo novésa i novésa pogájanya naszledúvala, tak ka je nazádnye edna prgiscsa datol posztála z sztó gyüncsév. Z-témi sze je naravnao proti cérkvi. Dokes je tá prisao, z datolj je tudi szamo pecstyé osztalo.

Jeli zdrízis Goszpodni vcsinyene oblúbe tvoje? Ali ti ze niti neobezsas? Vsza szí od Bogá dôbo, jeli znás kaj nazáj dati, kak áldov na Nyegovo dugoványe? Kelko dájó vô lüdje na kincsno szprávo, na auto, na alkohol, na dohan i kelko dájó na Bože dugoványe? Sztó-gyüncne hekatombe zgoríjo na od satana vu'zgáni máglyeognyaj, na Bože dugoványe pa datoljszko pecstyé tudi kómaj zide.

*

Vu rázlicsni dr'závaj eden za ovim jesztejo volitvi. Szlihsa sze vnogo programni govorov;

vu vszákóm govori je obilno obečsávanya. Po létaj sze szkáze, ka sze je szpunilo, ka je grátala isztinoszt z doszta obečsávanya.

*

Anglèsko i Zvönèsnye Tüvárístvo za Biblijo je vu 1930 31. delaleti 11,888,226 Biblij, doticsno biblijszkitálov razsirilo. Dnesz 'ze po 644 jezíkaj szedemdeszetni tálov cslovecsansztva lehko csté po szvojem materszkom jeziki Szvéto pizsmo. Tüvárístvo za Biblije sze je 1804. leta z onim cilom nasztavilo, ka nepomiri tečsas, dokecs sze po vszè jezíkaj szvéta lehko nedoszégne Biblija. Ovo edno obečsanye, stero sze nanágli približavle k szpunenyi, k isztinoszti. (Hsz.)

Zvonôv poszvetsüvanye v D. Lendavi.

Okt. 25-oga je ta mála Lendavszka gmajna pá radoszti ôszvetek mela. Z-korinami i vencami, v ocsáj z-d'ünd'zom radoszti szkúz je csákala té den dvá pôtnika z-Maribora, steriva bi 'ze tak dávno rada vidla i csúla gúcsati. Malo pôtnikov na szvéti sze je csakalo tak 'zmetno i z-táksim hrepenényem. Gda szta prisla teva pôtnika — dvá zvoná (eden 451 kg., drúgi 214 kg.), deklina szo nyidva v csaszí sz príprávenimi korinami i vencami oplele na kolodvori. Okôli 2 vöraj je vnogo nasi i tüdi drúgoga vadlúványa vernikov prislo vküper pri cerkvi (cse tüdi je v kat. cerkvi té den trikrát vöoznanyeno, ka v szmrten greh szpádne (?), ki pri drúgoga vadlúványa Bo'zój szlú'zbi tao vze). Sz-töv vno'zinov szmo sli na kolodvor po zvoné. Nájnaprè goszarje sz-Sztrúkovec, ki szo pod vodsztvom Bako Károly vucsitela lépe pobo'zne peszmi igrali. Potem szo sli Lendavszki ogengaszilci. Potem stirje dühovnicke — Kováts sinyor, Luthár püconszki, Liskai legradszki i Skalics dományi dühovnik. Za nyimi Dolgevaszi ogengaszilci i za témi vno'zina lüdi.

Na kolodvori szo goszarje „Trdi grád...“ igrali. Té okincsane zvoné szo z-lépimi pozdrávi Kováts sinyor i Luthár dühovnik pozdravili. Potem szta zvoná z-veszeljom i igrov szprevodjeniva k-cerkvi, gde nyidva je na sz-korinami opletenimi vrátaj ete pozdráv pozdravo: „Glászita bratszko lübézen!“

Približno 1200 lüdi je bilô navzôcsi — tüdi voditelje razlicsni uradov i izr. rabbi, Dr. Rudolfer — gda sze je Bo'za szlú'zba zacsnola. Nájprle szo g. sinyor predgali i opravili poszvetsénye. Potem szo püconszki, legradszki i do-

mányi dühovnik predgali. Predge szo bilè v szlovenszkom, vogrszkom i nemszkom jeziki dr'zane.

Predge szo gucsale od velke radoszti té nájmense prèkmurszke evang. gmajne, stera je z Bo'ze miloscse zadobila dèa, steroga bi ocsáki tej radüvajúcsi 'ze tak dávno radi zavidli. Ár 300

lèt je približno onomi, ka szo v Lendavi evang. zvonovje glászili diko B'zo. Po 300 létnom mücsanyi sze dnesz té zanèmleni zvonô je znôva oglászijo, da bi Bo'zo diko i bratinszko lübézen glászili. Ár tej tüdi nemrejo i nescsejo drúgo glásziti, kak pa cerkev, stera „lübéznoszti církev“ imé noszi. Zató je pa na toga véksega z-bruncsenimi literami napiszano: „Glászi bratszko lübézen!“ na tom mensem pa, steroga je Zenszko drüstvo kúpilo, toga drüstva imé. Té zvoné, kak pa cerkev, je tüdi lübézen prineszla vküper. Z-áldova nasi i drúgoga vadlúványa vernikov de plácsani té véksi. Zató tema z onoma nede prepovédano szprevoditi na szlédnyo pôt tüdi drúge vere brate, csi tô 'zeleli bodo itd.

Predgde, csi sze je vrèmen vglüh zmész 'zalosztilo, szo navzôcsibodôcsi navdüseno poszlúhsali i nè sze je szamo edno okô napunilo sz-szkuzami.

Med predgami je z-evang. i kat. mladèzni sztojécsa dalárda pod vodsztvom Adler Miksa izr. kántora lépe pobo'zne peszmi szpèvala, zmész szo tüdi sztrúkovszki goszarje igrali.

Po Bo'zój szlú'zbi je szküpna večserja bila v „Koroni“, vecser pa veszelica, k sterój jih je tüdi vnogo prislo. Pri poszvetsüvanyi offertorium i toga vecséra dobicsek je blúzi 3000 Dín. prineszo na nase zvoné.

Ka szmo nê doszta vödávanya meli, mà-mo hváliti gg. dühovnikom, ki szo brezi honoráriuma prisli k nam na poszvetsüvanye i hváliti mámo g. Bako vucsiteli i sztrükovszkim goszlarom, ki szo szvojega trüda honorárium 800 Din. na cêrkev dáli i lêpo hválo moremo datí g.

Benki, siny. inspektorí, ki szo nam za auto zracsunano takso, 500 Din. na zvoné dáli. H-ále vrêden je trüd g. Adler izr. kántora, ki szo mladézen na peszmi návcsili.

Goszpodin Bôg naj oblôna vsze plemenitoga szrcá dobrocsnitéle i On naj osznávla i nadale med nami bratinszko lûbézen! N.

Reditel za te cslanek ne vzeme podgovornoszt.

Glédajmo naprê!

Csí sto proti kaksemi cíli be'zí, té je lehkó pogübelno za nyega, csí na dêszo-lêvo, ali nazáj poglejûje. Znâ sze poteknoti, znâ szpádnoti, lehkó sze zmêsa na cíli glédôcs. Tak je tô vu krsztsanszkom 'zitki tüdi. Proti gvüsnomi cíli be'zimo, záto nepoglejûjmo doszta nazáj, za tisztim, ka je za nami; niti pa na dêszo-lêvo, za nâsz szküsávajôcsa, zapelávajôcsa szvetszka dugoványa. Cíli nas je blâ'zensztvo na zemli i zvelicsanye vu nébi.

Naj ete dicsen cíli doszêgnemo, du'zni szmo vsze nase delo, escse te nájdovnése düznoszti verno oprávlati. Etaksa drôvna du'znoszti je píszyane, rêjenye Düsevnoga Liszta, etaksa je pa tüdi razsírjávanye Düsevnoga Liszta. Eden krsztsanszki liszt, bojdísi kakstêcs prôszti, je lehkó mogôcsna skér na razsírjávanye Bo'zega králevszta. Gorípozové pazko na doszta taksega dela, na stero bi szí lüdjé nacsí niti nebi miszlili. Zbüdjáva düse i je nagible na tô, naj sze bri-

gajo z-nájfontosnêsimi pitanyami szvoje düse. Gorípoiscse takse, pribli'za sze k-taksím, steri szkoron nigdár nepoiscsejo gori Bo'ze hí'ze, ali sze nemorejo pribli'zati k-dühovniki.

Düseven Liszt 'ze devét lét oprávla szvoje apostolszko pozványe med szlovenszkimi evangelicsanszkimi verníkimi blüzi i dalecse. Dika bojdi Bôgi, ki nam je do etigamao na pomocs bio! Veliko zahválnoszt vadlûjemo tüdi vszákomi, ki je reditelsztvo i nas liszt z-szvojim vernim, nepomenkanim neszebicsnim delom, ali dárom i rédnim naprêplacsilom podpérao!

Zdá sze z-etov prosnyov vrnémó k-vszá-komi prijáteli Düsevnoga Liszta:

„Razsírjávite Düsevni Liszt!“

Glédajmo za tô, ka z Bogá pomocsjov, vu nôvom létniki, vu X. letniki podvojimo racsun naprêplacsnikov. Vszáki nas cstenyár zagvüsnó má poznance, steri escse nevdábíajo Düsevnoga Liszta. Naj Nyim ga porácsa! Dobro delo vcsi-ni z-tém.

Bo'zi blagoszlov proszimo na verno, batrivno, cílnajôcsse delo!

Rázlocsní máli glászi.

Radoszti glász. „Bôg sze má za vász bojüvati; vi pa tiho bojdte! (II. Moz. 14, 14.)

Oszebni glász. Pri zádnyi drzávni volitvaj szo v Szobotskom srêzi za poszlánca zebráni Benko Jó'zef, nase sinyorije inspektor. Radûjemo szel!

Nase sinyorije dühovnicke, inspektorje, kántorje i drúgi csesztnicke szo nov. 5-ga meli szvojo jeszénszko szpôved v M. Szoboti. Po v'zivanyi Goszpodnove szv. vecsêrje je konferenca bila drzána.

Poznanovci. Nôvi zvonik szo nov. 15-ga popoldnévi blagoszlovili S.ftár Károly bodonszki dühovnik.

Nôvi svêdszki vísji püspek. Dr. Knut Westmar je imenüvan za naszlednika pok. Söderbloma.

Szmrt szlovaskoga evang. püspeka. V Novom Sadi je nov. 2-ga mrô prvi szlovaski evang. püspek Veres Adam, rodjen v-Sztarój Pazovi 1883. leta. Od 1921. leta je bio dühovni voditel nasi szlovaski verebratov.

Szpômenek reformácije okt. 31-ga je z naszledüjôcsim obilnim redovêkom poszvetila Puconszka fara: 1) obcsna peszem, 2) molitev i epistola, 3) obcsna peszem, 4) predga, 5) vrêle devojke 'Zenszkoga drüstva szo pod vodsztvom Lokay Elze popevale Gusztáv Adolfa bojnszko peszem: „Nevcagaj, oh csrêda mála...“, 6) Rátkai Vera, predszednikojca 'Zenszkoga drüstva szo goricstényé meli „od pozványa evang. 'zenszek“, 7) „Bôg je nasa obramba“ khorál szo igrali na goszlaj Lokay Elza, Titán Jó'zef, Rátkai László i Banfi Stevan, 8) Lipics Vera z-Andrejec je deklamálivala: „Zivé Luther“ peszem,

9) dühovnik szo katekizácijo meli z-puconszke solé véksov decov, med sterov szo deca popevali: Hodl k-nam Bo'zi düh szvétí; Ki sze vu visnyem Bógi vüpa; Jezusa neodpüsztim i Hodte verni krsztsenici — peszmi; Kôsz K. je deklamáliva „Oblübo“, Franko S. je deklamálivala Lutherovo peszem od Biblije, Franko G. pa Trdi grád peszem. 10) Banfi Stevan vucsiteljcsnik je naprédávao od razsirjavanya reformácije, 11) Titan J. š. ravnátel szo khorále igrali na goszlaj, na harmoniumi szo ji szprevájali Lokay Elza vucsitelica, 12) Zaprtna molítev i obcsna peszem.

Evangelicsanszki Kalendari na 1932 to leto de prisesztni tyeden gotov. Doszta cstenyá, doszta kèpov prevecs pozdígáva vrédnoszt nasega nòvoga kalendarija. Naj szi ga zàto nezamüdi szpraviti vszàka evangelicsanszka hìza!

Turobni glászi. V-prvoj polovici november mészeca szo naszledüjòcsi z-Puconszke fare osztavili mární szvét: Skrilec Franc tr'zec v-Szebeborci sztar 63 l., Bedök Franc mladènc v Szebeborci sztar 28 l., Goricsan 'Zu'za vdovica v Polani sztara 77 l., Bo'zics Franc v Puconci sztar 64 l., Kerèc György na Gorici sztar 67 l., Vrešics Maria vdovica v Szebeborci sztara 59 l., Godina Ana vdovica v Pecsarovci sztara 54 l., Lukács Lajos mladènc v Puconci sztar 31 l., Kercsmár Sándor v Szebeborci sztar 73 l. — V Bethlehemi je mrò okt. 28-ga vu nájbògsoj mòcsi szvojoj Bükvics Sándor 41 l. sztar. — Naj májo vszi eti vòpreminòcsi szladtek grobszki szen i blázeno gorisztanenyé! Nyé 'zalüvájòcsim pa naj dá vszega tròsta Bòg vu nyegovoj szvétòj vòli szi pocsnòti!

Szamovolni dári na goridr'zanye Düsevnogn Liszta: Hartman Ferencova M. Szobota 10 D, Pozvek Kalman Brezovci 2 D, Celec Francova Gorica 2 D, Kolosa József szabò i Kùhár János gosztilnicsar Puconci 10—10 Din. — Radi bi nadaljavali! Szrdcsna hvála!

V Puconszkoj fari je letosz pri priliki dácse pobéranya vise 8 metrov szilja i 60 30 Din. pènez darüvano na Diciski Dom. Darüvali szo v Predanovci 31 l. psenice, 49 l. 'zita; v Brezovci 33 l. ps., 34 l. 'z., na Gorici 22 l. ps., 26 l. 'z., v Salamenci 18 l. ps., 35 l. 'zita, v Lemerji 34 l. ps., 35 l. 'z., 10 D., v Pu'zavci 25 l. ps., 40 l. 'z., v Polani 70 l. ps., 50 l. 'z., v Markisavci 31 l. ps., 30 l. 'z., 4 5 D., v Pecsarovci 52 l. 'z., na Vanecsi 28 l. ps., 23 l. 'z., 2 D., Szebeborci 33 l. ps., 42 l. 'z., 20 D., v Bokracsi 10 l. 'z. 1 D., v Andrejci 27 l. 'z., v Dolini 8 l. ps., 23 l. 'z., v Krnci 15 l. ps., 21 l. 'z., v Moscsanci 12 80 D., v Puconci 47 l. ps., 59 l. 'z., 10 D., Gmàna 150 l. 'zita. — Vszevküp 395 l. psenice, 706 l. 'zita i 60 30 Din. — Velka je nasa radoszt, ka szi je med vezdásnyimi tézkimi vérsztvinszki razmerami itak zmíszlilo doszta dobri dús na naso szküpno lübézni násztavo. Hvála nyim.

Dári na D.-Lendavsško evang. cèrkev.

a) V gmajni szamoj (foringe i delavci): Bohár Ádám 363 D., Rituper János 635 D., Unger Ferenc 490 D., Porédos János 320 D., Sávely Károly 300 D., Horváth Mátyás 168 D., Vucsák Mátyás 162 D., vd. Skrilec Kata 146 D., Gombóc Miklós 114 D., Hári Ádám (Dolgavas) 172 5 D., Skrilec Miklós 102 D., Josár József 101 D., Novák Ivan 100 D., Kùhár István 82 5 D., vd. Gombóc Matyasova 84 D., Verén János 80 D., ml. Vucskics Ferenc 80 D., Vütek István 90 D., Varga Mátyás 75 D., Varga Antal 72 D., Bükvics Lajos 80 D., Vukan Lajos 65 D., Pajb cs Károly 60 D., 'Zallár Mátyás 60 D., Baller Ivan 34 5 D., vd. Szever Istvánova 37 5 D., Vrešics József 40 D., Vidonya János 30 D., ml. Vucskics István 30 D., vd. Dervarics Józsefa 20 D., vd. Gombóc Sándorova 45 D., Hári Ádám (D. Lendava) 62 5 D., Gábor Vince 30 D., Kùhár József 55 D., Kutas Sándor 60 D., Novák József 42 5 D., Kocsar István 45 D., Mikola Ferenc 75 D., Orosz Sándorova 75 D., Poredos Ivan 52 5 D., Süttner F.-ova 30 D., Fujsz Sándor 24 D., Banko Lajos 15 D. b) Zvün gmajne: Vezér Géza z-'zenöv Martjanci 200 D., Hranilnica in posojilnica v Puconcih 800 D., z-D.-Lendave: Bogár Vendel kovács 134 D., Toplak Ivan 150 D., Zserdin József 126 D., Velepösestvo Esterházy 350 D., Blau Miksa 145 D., Deutsch Aladár 95 D., vd. Ivánicsova 110 D., Schwarc Arnold 132 D., Révész Lajos 60 D., Kocet Márton 50 D., Markotány N. 15 D., Szòke József Dolgavas 20 D. — Goszpodin Bòg naj blagoszlovi vszakoga plemenitoga szrcá daritelal S.

Na dijacski dom dári: Z-Csernelavec:

Szapács Ferenc, Vlaij Mátyás, Kuzmics Miklós 3—3 kg., Berke János 5 kg. psenice, Miholics Ferenc 1, Titán János 'zupan 3 kgr. 'zita. — Z-Küpsinec: Szerenc János 2, Gorcsán József 4 kg. ps., Gorcsán Miklós 2, Kocsár József 10, Fliszár Károly 3, Huszár Stevan 5 kg. 'zita. — Z-Vescice: Fujsz Ferenc, Novák Miklós, Norcsics Ferencova, Kovács Ferdiova, Frank Stevan, Mácsék József, Benkò Franc edno-edno, Vitéz Stevan, Norcsics Franc, Novák Stevan, Bencsec Mihály, po dvè; Krancsics Stevan, Fliszár Mátyás, Fliszár Stevan po tri; Novák Iván, Kumin Iván po stiri; Perkics József, Perkics Sándor po pét kgr. psenice. — Z-Boréjec: Szedonya Stevan 1, Cigüt Nikolaj, Pavel József po dvè, Cigüt Lajos, Cigüt János po tri, Gyergyék Károly, Krancsics Franc, Horváth Iván po pét kg. psenice. — Z-Sodisinec: Podlészek Kata 8, Vüjecz Janosova 15, Gombóc Franc 16, Andrècs Franc 4, Vukán József 10 kg. psenice. — Z-Norcsinec: Dsuban Stevan, Vucskics Vince dvá dvá l. psenice, Pintarics Vince, Banko Viktor, Vukán Terezia po dvá, Podlészek Iván 3, Miholics Iván 5 kg. 'zita. — Z-Mlajtinec: Benkò József, Ivánkó János tri-tri, Szecskó István, Horvát Stevan po szedem, Temlin János 10, Temlin Stevan 11 kg. psenice. (Dale). — Vszem najtoplèsa hvála.

Evangeliumske vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédani po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dühovniki.

Na szkrivnom i tihom meszti etomi je on szkrblivo delao v-obrácsanyi biblie. Najprve je Nôvi Zákon celi dao vö v-1522. leti, potom pa Sztároga Zákona knigo poszebno edno za drügimi. Dén i nôcs je on szvétomi deli etomi gorládüvao*), i z-velikim trüdom i zevcsenosztjov takse delo osztankom v-röke dao, stero i potekáji tri sztotin vu nepriglihnoj vrédnoszti szvojoj sztoj, kak csüdo pobo'znoga rázuma nyegovoga.

Medtém sze je popravek cérkvi po vszém nemeski, i naimre po saxonszki drüzélaj nezasztlávleno razsürjávo. Isztine trák je vsze vecs omrácseni dús preszveto, i z-nôcsi blöde na evangelioma sztezo pelao. 'Ze v-onom isztom 1521. leti je eden saxonszki pop vu híztvo sztöpo, ka je teda escse tak popom, kak barátom trdno prepovédano bilö. I z-barátov szo hitro vnögi préksztöpili k-Lutheri, i ocsiveszno szo vadlúvali, ká je návuk od oblászti i nevkanyenoszti pápe i rimszke cérkvi në Krisztusov, nego cslovecse mislénje, z-sterim sze neznani lüdje vu szpári blöde drüzijo, naj szi vötlí popevje za volo márnoga dobicska tén lezè z-nyimi denejo, kak sze nyim vidi. Prvo znaménje povrnénja szo dáli ágostinuske v-Wittenbergi, gde szo ti mladovicsni vküpprivgli i med szebom szkoncsali, ka vu szvojoj zápornici meso dolpreprávjio, i oblúbo szamnoga 'zitka nazávzemejo; kim gda bi niki z-ti sztarési pröti sztanoli, véksi tál ji je z-zápornice na szvetszki sztan vösztöpo. Za neprisztojno szo drüzali nadale i tö, ká szo sze z-ködivanyem hrániti mogli, geto Sz. pizmó ocsiveszno zapovedáva, naj szi vszáki cslovek z delom iscse posteni 'zivis. Vnögi popevje szo naszledüvali hitro nyi példo, ki szo za düsne vészti dugoványe previdili, szlüzbo bo'zo vu rimszkoj cérkvi od nezracsunani faling ocsisztiti, i na csisztöcso te prve cérkvi krsztsanszke po-

*) Zlehka vervajöcse lüdsztvo pripovedáva od nyega, ká, gda bi ednök tá v-nôcs pizsao, v-ednom köti szkrivne híze nyegove nágló posztáne pred nyim vrág, i próti sze nyemi, geto je zrúso sztebre králevszta nyegovoga. Luther vu csemerè popádne kalamáris, i z-taksov szilov ga za vrágom lücsi, da cëla ténta po szteni razleti, stera sze i dén denésnyi obelíti nikak nedá. Vrág je pa v-bég vdaro, i nigdar nyemi je vecs neprilike delati nészmeo!

zdignoti. Kcsaszi sze je doszta nôvoga i právo-mi krsztsanszti vugodnoga szkázalo: mesa je v nemskom jeziki obszlüzávana, ostia sze je nëpodigávata, ni nëmolila, sz. vecsérja je, pôleg nasztávlenja Krisztusovoga, z-krühom i vínom vöobszlüzávana vszém vernim poprèk, i në szamo popom; naszlédnye je cëla mera, kak grünt vzëla pápinszke blödnoszti, z-szlüzbe bo'ze naveke vözapréta.

Tomi sze je nëdalö prötigücsati; ár sze je pôleg isztine sz. pizmá godílo. Ali geto nika në tak ,zmetno, kak pri trëblenyi obsztarani i mocsno vkorenyeni návad krotkoszt düha obdrüzati i po blagoszlovlenoj sztezi mertücslivoszti k'zelnomi cili zbögsanya vandratí; vnögi neszpametni szo vu vrëloszti szvojoj nateliko opojeni, da szo sze na celö neszlobodna dugoványá távneszti dáli, tak da szo vu pápinszti sztálne pope nevrédno sálili, cérkvi opüsztáváli, vu nyi bodöcse képe trli i völcücsali, oltáre dolirüsili, i na vnöga drüga nedosztojna dugoványá zablödili. Voj lámánya képov je bio eden, vu vszem drügom hválen i visziko postüvani, ali prevecs nágli vucsitel wittenbergszki, po iméni Bodenstein ali Karlstadt András.

Glász zéloga násztaja etoga je trdno sztröszo bobo'zno düso Luthera vu szkrivnom Wartburgi nyegovom; ár sze je vrédno bojao, ká de za volo nôroga dela etoga cëli szvét krícsao: „Ovo, placsen szád novoga návuka!“ pri tom nika nebi v-véksoj pogübeli plavalo, kak ta z-robsztva oszlobodjena isztina bo'za. Zató je nyega nika vecs në moglo obdrüzati vu szkrivnom prebiváliscsi nyegovom. Meszto toga, ká bi od cila szvojega variteli szvojemi Fridriki li z-ednov rëcsjov naprè glász dao, je k-ednomi hípi v-Wittenbergi posztano, i z-nepresztrasenim dühom je vu cérkváj i na ocsiveszni mésztaj cële oszem dni osztro predgao pröti lámanyi képov, i cëlomi bësznómi grö'zanyi dnévov, tak da je groza obisla i te najdivjëse hüdodelnike, i vsze je pá na mér i vu réd sztöpilo.

Od dnëva etoga je Luther nesztanoma v-Wittenbergi prebívao, i veliko delo popravka neobtrüdjeno oprávlao. Med znojom ôpravíc szvoji sze je ali z-sztrügára, ali ogradcsara mestriov otávlao, stero oböje je popolno razmo. V-1524 leti je baratsko ôpravo dolldjao, i v fararszko sze oblëkao. Ká szi je csarno ôpravo zëbrao, sze je po nedovednom pripetjë zgödilo. Fridrik je lepraj Lutheri csarno szüknyo poszlaó,

vu kaksem je teda dvor nyegov hodo, na steroga szpômenek je Luther szledi fârbo eto vu cêloj ôpravi szvojoj zadrsao, vu kom szo ga i drûgi dûhovnici naszledûvali: i tak je ôprava evang. pasztérov pôleg návade (nê pôleg vorcana) csarna.

Csisztoga 'zitka nepotvarjeni varitel bodôcsi Luther vszedni, ocsiveszno szôdbo je vôpovedao na dûhovnikov naturi protivno sztávo szamcov tak vu pizmí, kak i vu példi szvojoj, geto je v-1525. leti vu sz. hi'ztvo sztôpo z-Bora Katalénov, ednov pobo'znov, i nepotvarjenoj csisztôcsi rávno tak, kak rázumnoj veri vu Bôgi z-cêle dûse podánov devojkov, stera je predtêm opatica bila. Vbôgi ogrizávcí nedûzne oszobe i blagoszlovni dêl Luthera nevtepeníva hí'znika etíva z-têm scséjo zblatiti, kâ bi pôleg návade drûgi barátov i popév vu grêsnoj lûbézni z-edendrûgim 'zívela, i li záto cêrkev pápinszko osztavila. Ali zmisléno lá'z eto oszramoti od nyidva szvétoga 'zitka dáno szvedocsansztvo plemeniti prijátelov isztine, ki szo nyidva hválnoga oponásanya ocsiveszni szodci bili tak vu záporinci, kak zvôna nyé. Zagvûsno nika drûgo nê, nego devojke ete csiszta pobo'znoszt je nyô vrêdno vcsinila rôke i szrdca etoga csiszto pobo'znoga mô'za, ki je nikâ nê bole odûrjávan, kak kalisno hodbo zárocshnikov i zárocshnic Krisztusovi cêrkvi szvoje. Ár sze je on li vu zákoni nevtepené zarocshnice vûpao postenoga i zadovolnoga 'zitka. I vûpanye eto ga je v-nikaj táli nê vkanilo. Nê szvetla i obilna, ali vu vszem blagoszlovléna i zadovolna je bila hí'zna sztáva dvê Bôgi i jákoshti podáni szrdc eti, naime, geto je nyidva zákonszko lûbézen rôka Sztvoritela z-najdragsim krvnim zálogom, z-pobo'znimi otrokmi korunûvala. Té szta vu csisztoj lûbézni Bôga ino isztine gori hrániti za najszv. szkrb dr'zala. Nyidva szta i z-té sztráni vorcan popolno blá'zeni hí'znikov krsztsanszki bilá, liki sze tó z-lasztivni lisztôv Luthera popolno zarázmíti dá.

Na zapoved Fridrika je v-1527. leti Luther z-Melanchthonom obhodo Saxonia, da bi pregledno sztávo dûhovnikov i solszki vucsitel v. Eti szta povszéd csûdavrêdno neznanoszt szkûszila; i kakda bi mogôcse bilô nacsí, da szo lûdjé eti bre-

zi vszega cilavnoga návuka goriraszli.*) Tó je nadignolo Luthera na vödánye máloga katekismusá nyegovoga, da bi vbôgi vucsitelje eti vorcan meli, pôleg steroga bi lûdsztvo i deco na vadlûványe vucsili; ali steroga je on szam nê za popolnoga dr'zao, nego je ednáko vôpovedao: „Ki za menom pridejo, naj bôgsega szprávjó.“

9. Eden z-pápv zaman setûje cêrkev ocsisztíti. Pâverszka bojna. Anabaptistje.

Med grô'zanyem vittenbergszkim je mro X. Leo rim. pápa, i V. Károl caszar je nigdasnyega vucsitela szvojega na pápinszki sztolec pozdigino, ki je imé VI. Adrián gorivzéó. Za wormszko szkoncshanye, stero je v-1521 leti prôti Lutheri vödáno, je, zvôn caszarszki ôrocshni, brandenburgszki i saxonszki dr'zél, malo genyeno. Têm bole je tak 'zelo te dobrovolen Adrián cêrkevnomi vtrgnenyi, po odrihnenyi obsztarani faling, i popravki na glávo i kotrige gledôcs, ze-vsze môcsi zádevo vr'zti.

Z-ete sztráni szo nyemi redovnici nemszko-ga národa, rimszke cêrkvi sze dotikajôcsi szto faling vu pizmí notridáli. Ali szmr't ga je náglo vôpozvála, i dobrovolnomi namenýványi nyegovomi konec vrgla. Naszlednik pa nyegov VII. Kelemen je niti nê miszlo, z-té sztráni ka dobra vcsiniti za cêrkev bo'zo; nego je prôttomi po Campeggio imenûvanom jálnom poszelniki szvojem v-1524 leti na nûrnbergszkom szpráviscsi doprineszao, da szo sze redovnici országa na dvá tála vtrgnoli, i prôti Luthera návuki i naszlednikom je v Regensburgi eden zmo'zen závezek nasztano, steroga voji szo bili: Austrie poglavnik Ferdinánd, bajorszki hercegje, i pôdnêsnyi nemszki dr'zél pûspecke. Caszar pa, ki je pri Párisi Francúza zbio, sze je z-têm grozio, kâ wormszkomi szkoncshanyi z-ro'zjom zadovolscsino szprávi. (Dale.)

*) Te krotki i lûbezni Melanchthon etak píse od toga: „Kakda sze má od toga racsún datí, kâ szo eti lûdjé vu taksoj nnznanoszti niháni. Z-boleznim szrdcom vidim nevoló eto; gôsztokrát na sztrán idem i v-szkuzej vövléjem bolecsino mojo, gda stere obcsine preglédénye szkoncshava: i sto bi neszkužio, vidívsí, kak cêlo sze zamûdjávajo szpodobnoszti lûdi, i dûh, steri sze telko navcsíti i zapopádnóti more, escse i od Sztvoritela i goszpodna szvojega niti najmenye nezna! Nad kelikimi blôdniki bi sze daló i zdâ z-etak boleznimi szkuzami zdûhávati!